

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpata Umrihina Tatiana, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 iunie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, în cauza penală privind-o pe

Umrihina Tatiana Xxxxx, născută la xxxxx,
originară și domiciliată în Xxxxx, Xxxxxx, xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 22.08.2015 - 20.06.2017;

2. Instanța de apel : 25.08.2017 – 27.09.2017;

3. Instanța de recurs ordinar : 23.11.2018 – 29.01.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 iunie 2017, Umrihina Tatiana a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de femei.

Executarea pedepsei aplicate lui Umrihina Tatiana a fost suspendată condiționat conform art. 90 Cod penal pe un termen de probă de 1 (unu) an, dacă ultima nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpata Umrihina Tatiana la data de 28 aprilie 2015, aproximativ la ora 14:00 aflându-se în scara blocului locativ din mun. Chișinău, Xxxxxx, urmare a unui conflict cu vecina Duca Irina, a aplicat ultimei o lovitură peste mâna stângă, cauzându-i astfel conform raportului de expertiză medico-legală cu nr. 1205/D din 29 mai 2015 fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mâna stângă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri :

3.1. procurorul Mariana Cherpec, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie recunoscută vinovată Umrihina Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei, cu aplicarea art. 90 alin. (2) Cod penal a suspenda condiționat executarea pedepsei aplicate pe un termen de probă de 2 ani.

În motivarea apelului declarat, acuzarea a considerat că, prima instanță aplicând în privința inculpatei Umrihina Tatiana pedeapsa cu închisoarea, dar cu suspendarea condiționată a executării acesteia, a încălcat principiul echității sociale, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Or, la capitolul stabilirii pedepsei s-a reținut faptul că instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, de gradul de pericol social al infracțiunii, nefiind just aplicate regulile de individualizare a pedepsei stipulate în art. 75 Cod penal, numindu-i inculpatei pedeapsă prea blândă în coraport cu fapta săvârșită și personalitatea acesteia.

Acuzatorul a mai specificat că în circumstanțele expuse, dar și faptul că inculpata Umrihina Tatiana Anatolie nu și-a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate, nu a reparat benevol paguba pricinuită părții vătămate, astfel lipsind careva circumstanțe atenuante prevăzute de art.76 din Codul penal, considerăm că pedeapsa penală aplicată inculpatei Umrihina Tatiana sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu suspendare condiționată pe un termen de probă de 1 (unu) an, este extrem de blândă. Iar prin aplicarea ei nu v-a fi atins scopul pedepsei stabilit la art.61 alin.(2) CP RM și anume cea de restabilire a echității sociale, corectarea condamnaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

A menționat acuzatorul că, în vederea restabilirii echității sociale inculpatei Umrihina Tatiana urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu aplicarea art.90 alin. (2) Cod penal a suspenda condiționat executarea pedepsei aplicate cu stabilirea unui termen de probă de 2 ani.

3.2. inculpata Umrihina Tatiana, prin care a solicitat casarea sentinței primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată în baza art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care prevede că sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea apelului inculpata Umrihina Tatiana, a indicat că, în urma cercetării judecătorești, vinovăția ultimei în săvârșirea infracțiunii nu a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de fond.

Astfel, inculpata a menționat că nu au fost prezentate probe suficiente în confirmarea vinovăției lui Umrihina Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin. (1) Cod penal, adică vătămarea intenționată medie a sănătății, or sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, din care motiv a solicitat achitarea sa.

La fel inculpata a invocat că deoarece există contradicții dintre raportul de constatare medico-legală nr. 1871 din 28.04.2015, raportul de constatare medico-legală nr.966/D din 29.04.2015 și raportul de expertiză medico-legală nr.1205/D din 29.05.201 (expertul Ecaterina Gancioglo) conform art. 148 alin. (1) Cod de procedură penală să fie dispusă efectuarea unei expertize suplimentare de către un alt expert și să fie audiată martorul Rașculiova Larisa în instanța de apel conform art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017, apelurile declarate de procurorul Cherpec Mariana și de inculpata Umrihina Tatiana au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpata Umrihina Tatiana a săvârșit infracțiunea imputată ei.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, necătând la faptul, că inculpata Umrihina Tatiana nu își recunoaște vina în comiterea infracțiunii imputate, instanța de apel a menționat că vina inculpatei se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care combat argumentele apelului înaintat, cum ar fi: declarațiile părții vătămate, Duca Irina, martorului Rașculiova Larisa, martorului Mocanu Liuba, expertului Gancioglo Ecaterina.

Totodată, Colegiul penal a reținut că vinovăția inculpatei în ședința judiciară a instanței de fond și a Colegiului penal al Curții de apel a fost demonstrată și prin alte mijloace materiale de probă, cum ar fi:

- procesul-verbal de confruntare între inculpata Umrihina Tatiana și partea vătămată Duca Irina, din care rezultă că între inculpată și partea vătămată a avut loc o altercație în urmă la care partea vătămată a aruncat ghiveciul în direcția inculpatei, iar inculpata s-a apropiat de victimă și a aplicat o lovitură cu pumnul în direcția capului părții vătămate, lovitură care a fost proiectată în mîna stîngă a părții vătămate, ca rezultat al acțiunii acesteia deoarece s-a apărat de la lovitura inculpatei (f.d. 50-53);

- procesul-verbal de confruntare dintre Rașculiova Larisa și partea vătămată Duca Irina, din care rezultă că între inculpată și partea vătămată a avut loc un conflict provocat de către partea vătămată, care a îmbrâncit-o pe inculpată, iar apoi a aruncat în direcția acesteia un ghiveci cu flori, după ce inculpata s-a apropiat de partea vătămată și i-a aplicat lovitura cu pumnul (f.d. 87-90);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29 mai 2015 efectuat la data de 29 mai 2015, în baza raportului de constatare medico-legală nr. 996/D din 29.04.2015, în ziua imediat următoare producerii incidentului, prin care s-a constatat fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mîna stîngă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mîna stîngă, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie; procesul-

verbal de reconstituire a faptei și tabelul fotografic anexă la acest proces-verbal (f.d. 21,38).

Colegiul penal a considerat că declarațiile părții vătămate, sunt utile, veridice, consecvente, date de către Duca Irina atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată a instanței de fond, unde dânsa foarte detaliat și consecutiv a descris toate circumstanțele faptei și a declarat cu certitudine că vătămarile corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată, sub formă de: fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mâna stânga, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, în circumstanțele sus-indicate au fost produse ei anume de către inculpata Umrihina Tatiana și combat argumentele apelului inculpatei.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Rașculiova Larisa și a conchis că acestea nu pot servi drept temei de achitare a inculpatei Umrihina Tatiana pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată, deoarece acestea nu corespund adevărului, sunt date cu scopul de a o exonera pe ultima de la răspunderea penală (acestea sunt prietene) și se combat de întreaga sistemă de probe analizată mai sus și apreciată de Colegiul penal prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care demonstrează cu certitudine vina inculpatei Umrihina Tatiana în comiterea infracțiunii imputate ei.

În cadrul instanței de apel inculpata Umrihina Tatiana și-a susținut pe deplin declarațiile sale date anterior.

Colegiul penal a considerat că concluzia inculpatei Umrihina Tatiana precum că partea vătămată i-a aplicat inculpatei lovituri și în urma lor a fost traumată cu fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mâna stângă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, nu corespund adevărului, sunt eronate și sunt date de către inculpată în scopul atenuării răspunderii penale și exonerării sale, deoarece ele se combat de probele analizate mai sus, și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care integral demonstrează vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate lor.

Astfel, Colegiul penal a considerat că, nerecunoașterea vinovăției de către inculpata Umrihina Tatiana nu echivalează cu achitarea acesteia deoarece circumstanțele stabilite și probele analizate și enumerate, dovedesc cu certitudine comiterea de către aceasta a faptelor încriminate.

Totodată, instanța de apel a considerat vinovăția inculpatei Umrihina Tatiana dovedită și prin probele acumulate pe parcursul urmăririi penale și administrate atât în cadrul ședinței instanței de fond, cât și celei de apel, cum ar fi:

- procesul-verbal de confruntare între inculpata Umrihina Tatiana și partea vătămată Duca Irina, din care rezultă că între acestea a avut loc o ceartă, încăierare, în urma la care partea vătămată a suferit fizic și a primit leziuni corporale.

- procesul-verbal de confruntare dintre Rașculiova Larisa și partea vătămată Duca Irina;

- raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29 mai 2015 efectuat la data de 29 mai 2015 în baza raportului de constatare medico-legală nr. 966/D din 29.04.2015,

în ziua imediat următoare producerii incidentului, prin care s-a constatat fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mâna stângă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie;

- procesul-verbal de reconstituire a faptei și tabelul fotografic anexă la acest proces-verbal, din care rezultă că inculpata i-a aplicat părții vătămate lovituri, de la care ultima a primit leziunile corporale descrise în rechizitoriu.

Astfel, Colegiul penal a considerat că, aceste probe scrise și documentele examinate, coroborează cu declarațiile părții vătămate Duca Irina, declarațiile martorilor Rașculiova Larisa și Mocanu Liuba, declarațiile expertului Gancioglo Ecaterina cât și cu întreaga sistemă de probe analizată și apreciată mai sus prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care indică la faptul că vătămarile corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată, sub formă de: fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mâna stângă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie, în circumstanțele sus-indicate, au fost produse ei anume de către inculpata Umrihina Tatiana, totodată combat argumentele apelului apărătorului Titov Oleg în numele inculpatei Umrihina Tatiana.

Astfel, reieșind din probele menționate mai sus, apreciate de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care coroborează între ele, demonstrează incontestabil, faptul comiterii de către inculpata Umrihina Tatiana a infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

Astfel, Colegiul penal a considerat nefondată poziția apelantului, apărătorului Titov Oleg precum că, atât învinuirea, cât și sentința de condamnare în privința lui Umrihina Tatiana sunt bazate în mod exclusiv doar pe declarațiile părții vătămate Duca Irina or, partea vătămată a expus circumstanțele consecutiv și în veridicitatea acestora nu pot fi nici un dubiu, or ele sunt confirmate cât și de totalitatea probelor obiective și subiective.

Partea vătămată în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe a indicat direct că a fost lovită de către inculpată, adică de către Umrihina Tatiana, iar poziția inculpatei precum că nu a aplicat careva lovituri, nu și-au găsit confirmare.

Având în vedere faptul că expertul a dat declarații, fiind preîntâmpinat de răspundere penală, aceste declarații se apreciază de către Colegiul penal ca fiind veridice, iar versiunea inculpatei se va aprecia critic, ca o modalitate de atenuarea și de evitare a răspunderii penale pentru fapta comisă.

Astfel, verificând materialele cauzei în raport cu argumentele apelurilor declarate, Colegiul penal a concluzionat că, reieșind din împrejurările cauzei penale instanța de fond corect a apreciat probele prezentate și ca urmare a pronunțat o sentință întemeiată de condamnare în privința inculpatei Umrihina Tatiana pe art. 152 alin.(1) Cod penal.

De asemenea, Colegiul penal a considerat că instanța de fond a ținut cont, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatei Umrihina Tatiana, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării ei, de personalitatea inculpatei, că este fără antecedente, de comportamentul acesteia de până la comiterea infracțiunii și după aceea, de faptul că inculpata la evidență medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Circumstanțe ce atenuează vinovăția inculpatei Umrihina Tatiana, potrivit art. 76 Cod penal s-au stabilit - săvîșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave.

Circumstanțe ce agravează vinovăția inculpatei Umrihina Tatiana, conform art. 77 Cod penal - nu s-au stabilit.

Astfel, Colegiul penal a constatat că instanța de fond, a ținut cont de circumstanțele cauzei cât și de personalitatea inculpatei: că se caracterizează pozitiv la locul de trai, este la primul conflict cu legea, are la întreținere un copil minor și a fost provocată de către partea vătămată, anterior nu au fost judecată și în temeiul art. 90 Cod penal corect a suspendat condiționat executarea pedepsei aplicate inculpatei Umrihina Tatiana, stabilindu-i un termen de probațiune de 1 (un) an, termenul suspendării condiționate a pedepsei cu închisoarea va disciplina inculpata și va contribui la atingerea scopului pedepsei penale.

Instanța de apel a conchis că pedeapsa aplicată inculpatei este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond, sentința fiind legală și întemeiată.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar în termen la data de 30 octombrie 2017 de către inculpata Umrihina Tatiana, prin care indicînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărîrilor atacate, și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie dispusă achitarea inculpatei în baza art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care prevede că sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea cererii de recurs recurenta a indicat următoarele motive :

- art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel: instanța a admis o eroare gravă la fapt, care a afectat soluția instanței sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

- atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au luat în considerare cererile și demersurile inculpatei și avocatului său în conformitate cu art. 19 Cod de procedură penală, care prevede obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complete și obiective, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția învinutului... cât și cele care îl dezvinovățesc; mai mult ca atât, ambele instanțe le-a respins cererile și demersurile sus numite în cursul examinării dosarului;

- problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată constă în

neaplicare și aplicare incorectă a principiilor generale ale procesului penal care sunt prevăzute în art. 19 alin. (1) și (3) și art. 24 alin. (2),(3) și (4) Cod de procedură penală;

- astfel, fiind audiată partea vătămată Duca Irina a declarat că la data de 28.04.2015 era la domiciliu în scara blocului locativ din Xxxxxx și vecina ei Umrihina Tatiana a început să o insulte verbal că Duca Irina nu poate să facă curățenie în scară. Ca reacție Duca Irina i-a aruncat la picioarele lui Umrihina Tatiana vazon din plastic cu flori. Atunci Umrihina Tatiana a lovit-o pe mână pe Duca Irina cauzând ultimei fractură medie falangei degetului de la mâna stângă;

- cu toate acestea, privind declarațiile lui Duca Irina, acestea ar trebui să fie critice, la fel ca în momentul de mai sus la data de 28.04.2015 ea a comis huliganism împotriva cet. Umrihina Tatiana, după cum reiese din materialele existente în dosarul penal, conform căruia Duca Irina a fost supusă unei amenzi contravenționale.

- în pofida faptului că această circumstanță este importantă pentru a clarifica circumstanțele cauzei, în ciuda demersurilor repetate ale inculpatei Umrihina Tatiana și avocatului său nici organul de urmărire penală, nici Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și nici Curtea de Apel Chișinău nu au cerut din organul poliției materiale de examinare despre huliganismul lui Duca Irina împotriva inculpatei Umrihina Tatiana;

- singurul martor ocular Rașculiova Larisa nu a confirmat declarațiile cet. Duca Irina precum că la data de 28.04.2015 în scara blocului locativ din Xxxxxx inculpata Umrihina Tatiana a lovit-o pe Duca Irina. Mai mult ca atât, martorul Rașculiova Larisa a explicat instanței că anume Umrihina Tatiana a fost agresată de către vecina Duca Irina și anume Duca Irina a îmbrâncit-o pe Umrihina Tatiana, în regiunea pieptului, iar inculpata Umrihina Tatiana în timpul conflictului nu a făcut nici o lovitură părții vătămate Duca Irina.

- de asemenea, în legătura cu aceasta că partea vătămată Duca Irina ar fi putut primi fractura degetului ca urmare a unei mișcări incomode, când ea a aruncat un obiect greu în Umrihina Tatiana (Duca recunoaște faptul aruncării) sau în momentul în care partea vătămată Duca Irina cu putere cu ambele mâini a împins-o pe Umrihina Tatiana, la data de 13.08.2015 luând cunoștință cu materialele dosarului, inculpata Umrihina Tatiana a înaintat procurorului cerere privind completarea urmăririi penale, și anume: pentru că circumstanțe sus numite nu au fost investigate și conform art. 143 Cod de procedură prin care expertiza se dispune și se efectuează. în mod obligatoriu, pentru constatare a caracterului vătămarilor integrității corporale, inculpata Umrihina Tatiana a solicitat dispunerea expertizei medico-legale să răspundă la întrebarea: dacă leziunile de pe corpul cet. Duca Irina puteau fi provocate de la sine ca urmare a propriilor acțiuni (a unei mișcări incomode, când ea a aruncat un obiect greu în învinuita Umrihina Tatiana sau în momentul în care partea vătămată Duca Irina cu putere în ambele mâini a împins-o pe Umrihina Tatiana?);

- ca urmare a contradicțiilor dintre raportul de constatare medico-legală nr. 1871 din 28.04.2015, raportul de constatare medico-legală nr.966/D din 29.04.201 5 și raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29.05.201 5 (expertul Ecaterina Gancioglo) conform art. 148 alin. (1) Cod de procedură penală inculpata Umrihina

Tatiana a solicitat să fie dispusă efectuarea unei expertize suplimentare de către un alt expert;

- procurorul în procuratura s. Centru mun. Chișinău a refuzat pe deplin satisfacerea cererii și la data de 20.08.2015 inculpata Umrihina Tatiana a înaintat procurorului s. Centru mun. Chișinău o plîngere conform art. art.299-1,299-2 Cod de procedură penală;

- recurenta consideră în acest caz au fost încălcate cerințele art.260 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, care prevede, că procesul-verbal se citește tuturor participanților, explicîndu-li-se, totodată, că au dreptul de a face obiecții, iar acestea urmează să fie consemnate în procesul-verbal și fiecare pagină a procesului-verbal se semnează de persoana care îl întocmește, precum și alte persoane relevante, care în acest caz nu a fost făcut;

- inculpata Umrihina Tatiana a solicitat audierea martorului Rașculiova Larisa în instanța de apel conform art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală care prevede că în cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel, cu toate acestea, aceste solicitări instanța de apel nu le-a satisfăcut.

- astfel, recurenta consideră că circumstanțele de mai sus indică existența unor încălcări procedurale în privința inculpatei Umrihina Tatiana, care se reflectă în art. 19 alin. alin. (1), (3) și art. 24 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură penală și anume: neaplicare și aplicare incorectă a principiilor generale ale procesului penal;

- în același timp, pe baza celor expuse mai sus, consideră, că în urma cercetării judecătorești, vinovăția subsemnatei Umrihina Tatiana în săvîrșirea infracțiunii nu a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată;

- astfel, nu au fost prezentate probe suficiente a vinovăției subsemnatei Umrihina Tatiana în comiterei infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, adică vătămarea intenționată medie a sănătății și că sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

7. Pe marginea recursului declarat procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca nefiind îndeplinite cerințele după formă și conținut, menționînd că instanța de apel în strictă conformitate cu prevederile art. 100-101 Cod de procedură penală a dat apreciere întregului sistem de probe, corespunzător și just a ajuns la concluzia menținerii sentinței instanței de fond de condamnare a inculpatei Umrihina Tatiana în baza art. 152 alin. (1) Cod penal.

8. Judecînd recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul, admite recursul, casează total hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Recurenta invocă în recursul declarat temeiurile prevăzute de pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, menționând în acest sens următoarele.

Astfel, se reține, că prima instanță a constatat ca fiind dovedit faptul, că Umrihina Tatiana la data de 28 aprilie 2015, aproximativ la ora 14:00 aflându-se în scara blocului locativ din mun. Chișinău, Xxxxxx, urmare a unui conflict cu vecina Duca Irina, a aplicat ultimei o lovitură peste mîna stîngă, cauzîndu-i astfel conform *raportului de expertiză medico-legală cu nr. 1205/D din 29 mai 2015* fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mîna stîngă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mîna stîngă, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie, acțiuni ce pe deplin se încadrează la art. 152 alin. (1) Cod penal cu calificativele „vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății”, soluție menținută și de către instanța de apel.

Instanțele judecătorești inferioare constatînd fapta imputată inculpatei Umrihina Tatiana a pus la baza hotărîrii de condamnare declarațiile părții vătămate Duca Irina (f.d. 156-157, vol. I); martorului Rașculiova Larisa (f. d. 31, 154-155, vol. I); martorului Mocanu Liuba (f. d. 32, 159-160, vol. I); expertului Gancioglo Ecaterina (f. d. 33, 161-162, vol. I); procesul-verbal de confruntare între inculpata Umrihina Tatiana și partea vătămată Duca Irina (f. d. 50-53, vol. I); procesul-verbal de confruntare dintre

Raşculiova Larisa și partea vătămată Duca Irina (f. d. 87-90, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29 mai 2015 (f.d. 21, 38, vol. I).

Astfel, din textul deciziei contestate rezultă, că instanța de apel a reținut ca probă raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29 mai 2015, efectuat la data de 29 mai 2015 de către expertul medico-legal Gancioglo Ecaterina, în baza raportului de constatare medico-legală nr. 996/D din 29.04.2015, în ziua imediat următoare producerii incidentului, prin care s-a constatat fractura oblică fără deplasare a falangei medii a degetului V mâna stângă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie (f.d. 21,38), fără a fi soluționate dacă există contradicții dintre raportul de constatare medico-legală nr. 1871 din 28.04.2015, raportul de constatare medico-legală nr.966/D din 29.04.2015 și raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29.05.2015.

În această ordine de idei, se reține, că instanța de apel a lăsat fără răspuns, argumentele inculpatei privind dispunerea expertizei medico-legală repetate pentru a primi răspuns la următoarele întrebări: *„dacă leziunile de pe corpul părții vătămate Duca Irina puteau fi provocate de la sine ca urmare a propriilor acțiuni (a unei mișcări incomode, când ea a aruncat un obiect greu în inculpata Umrihina Tatiana sau în momentul în care partea vătămată Duca Irina cu putere cu ambele mâini a împins-o pe Umrihina Tatiana) și dispunerea expertizei medico-legală repetate de către un alt expert conform art. 148 alin. (2) Cod de procedură penală ca urmare a contradicțiilor dintre raportul de constatare medico-legală nr. 1871 din 28.04.2015, raportul de constatare medico-legală nr.966/D din 29.04.2015 și raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 29.05.2015 (expert Gancioglo Ecaterina) pentru a răspunde la toate întrebările ridicate anterior și cu depunerea tuturor materialelor cauzei”*, eroare de drept, ce se încadrează în pct.6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Or, se constată, că de către avocatul Titov Oleg în numele inculpatei acest argument a fost înaintat atât pe parcursul urmăririi penale, cât și pe parcursul judecării cauzei în prima instanță și apel, fiind solicitată efectuarea repetată a expertizei medico-legală, demers, care a fost respins, prin încheierea instanței de apel (f. d. 213-215, vol. I), încheiere care se contestă de către apărare odată cu fondul cauzei.

Colegiul penal lărgit reține, că instanța de apel prin încheierea din 20 septembrie 2017 a respins ca fiind neîntemeiat demersul avocatului Titov Oleg privind numirea unei expertize medico-legală repetate, concluzionând că : *„la întrebările care au fost formulate de către apărare, deși expertul Gancioglo Ecaterina concret nu s-a expus prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1205/D din 25.05.2015 (vol. I, f. d. 38), indirect se poate deduce răspuns la aceste întrebări formulate, or prin concluziile expertului s-a confirmat faptul că fractura oblică fără deplasarea falangei medii, degetul V mâna stângă, edem al țesuturilor moi cu echimoză la nivelul degetului cinci mâna stângă, au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, iar luînd în considerație localizarea anatomică a leziunilor corporale depistate cât și caracterul lor morfologic, producerea acestora în*

rezultatul căderii corpului din poziție verticală, este puțin probabil”. (f. d. 213-215, vol. I).

Analizând textul încheierii menționate, Colegiul penal constată, că motivarea respingerii demersului avocatului privind numirea expertizei în comisie contravine prevederilor art.101 alin.(3) Cod de procedură penală, care stipulează, că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, or, de fapt, pînă la adoptarea hotărîrii în fond, instanța de apel s-a expus asupra acceptării unor probe, și respingerii altora, ce constituie erori de drept, care nu pot fi recuperate de instanța de recurs, contravin principiului contradictorialității, fiind contrare prevederilor art.6 CEDO - dreptului inculpatei la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, apelantul este în drept să solicite administrarea probelor noi în condițiile prevăzute de art.413 alin. (4) Cod de procedură penală sau cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță în condițiile prevăzute de art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

Cu privire la admisibilitatea, concludența și utilitatea probelor noi, se audiază opiniile intimatului și ale celorlalți participanți, care, la rîndul lor, pot propune probe noi, întru combaterea celor propuse de apelant.

La fel, se audiază opiniile intimatului și ale celorlalți participanți referitor la necesitatea cercetării suplimentare a probelor administrate de prima instanță.

Potrivit practicii judiciare constante, instanța de apel se pronunță, prin încheiere, asupra cererii de administrare a unor noi probe sau de cercetare suplimentară a probelor administrate de prima instanță, motivînd admiterea sau respingerea cererii, în dependență de faptul dacă aceste probe sunt concludente și utile cauzei.

Reieșind din jurisprudența CEDO și practica constantă națională, părțile pot propune probe și cere administrarea lor, aceste cereri putînd fi respinse doar dacă proba este impertinentă, în caz contrar va fi încălcat dreptul la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul penal menționează că, reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală coroborate cu cele ale art. 327 Cod de procedură penală, instanța de apel, la cererea părților, poate amîna ședința de judecată pe o perioadă de pînă la o lună pentru ca acestea să prezinte probe suplimentare în cazul în care ele consideră că probele prezentate în instanță sunt insuficiente pentru confirmarea pozițiilor lor.

Probele prezentate suplimentar se cercetează în ședința de judecată în mod obișnuit. Dacă părțile nu prezintă probe suplimentare în termenul cerut, instanța soluționează cauza în baza probelor existente.

Principiul contradictorialității îl regăsim nu doar în art. 6 CțEDO, dar și în cadrul procedurii în fața Curții Europene, art. 38 al Convenției stabilind că se va „proceda la examinarea cauzei în condiții de contradictorialitate...”.

Astfel, contradictorialitatea reprezintă una dintre cele mai importante garanții ale procesului penal, părțile fiind într-o situație de egalitate procesuală în fața judecătorului (cauza Machado c. Spaniei (1996)).

În mai multe cauze, Înalta Curte a statuat situații și condiții prin care impune autorităților un anumit comportament pentru a face cu adevărat contradictorială

procedura de judecare. Astfel, în cauza Mantovanelli c. Franței, (1997) Curtea impune obligativitatea acordării posibilității părții adverse de a participa efectiv la efectuarea acțiunilor procesuale; în cauza De Haes și Gijssels c. Belgiei (1997) obligă acordarea posibilității rezonabile de a-și pleda cauza în condiții care să nu situeze partea într-un dezavantaj substanțial față de partea adversă; într-o altă speță, Popovici c. Moldovei (2007), Curtea a stabilit necesitatea examinării probelor în prezența ambelor părți.

În esență, dreptul la o procedură contradictorie reprezintă o condiție a procesului echitabil, Curtea Europeană a fost și rămâne preocupată în permanență de felul cum statele contractante asigură respectarea contradictorialității.

La fel, a rămas fără răspuns faptul că singurul martor ocular Rașculiova Larisa nu a confirmat declarațiile părții vătămate Duca Irina că la data de 28.04.2015 în scara blocului locativ din XXXXXX inculpata Umrihina Tatiana a lovit-o pe Duca Irina. Mai mult ca atât, martorul Rașculiova Larisa a explicat instanței că anume Umrihina Tatiana a fost agresată de către vecina Duca Irina și anume Duca Irina a împins-o pe Umrihina Tatiana cu ambele mâini în zona pieptului, aruncând cu mâna dreaptă ghiveciul cu flori, ghiveciul lovind-o pe ultima, iar inculpata Umrihina Tatiana în timpul conflictului nu a aplicat nici o lovitură părții vătămate Duca Irina (f. d. 87-90, 154-155, vol. I). Colegiul penal lărgit menționează că prima instanță și instanța de apel au pus declarațiile date la baza sentinței de condamnare, declarații care au fost neschimbate atât în cadrul urmăririi penale, în cadrul confruntării cu partea vătămată Duca Irina cât și în ședințele instanței de judecată, însă instanța de apel a avut 2 opinii contradictorii menționând într-un caz că *„vina inculpatei se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi declarațiile martorului Rașculiova Larisa ș.a.”*, iar în al doilea caz menționează că *„Colegiul penal apreciază critic declarațiile martorului Rașculiova Larisa și conchide că acestea nu pot servi drept temei de achitare a inculpatei Umrihina Tatiana pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată, deoarece acestea nu corespund adevărului, sunt date cu scopul de a o exonera pe ultima de la răspunderea penală, (acestea sunt prietene) și se combat de întreaga sistemă de probe analizată mai sus și apreciată de Colegiul penal prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care demonstrează cu certitudine vina inculpatei Umrihina Tatiana în comiterea infracțiunii imputate ei”*.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că din materialele cauzei penale reiese că partea vătămată Duca Irina recunoaște că a aruncat cu vazonul în inculpata Umrihina Tatiana, partea vătămată fiind sancționată contravențional în baza art. 354 Cod contravențional pentru huliganism nu prea grav, însă în pofida faptului că această circumstanță este importantă pentru a clarifica circumstanțele cauzei, în ciuda demersurilor repetate ale inculpatei Umrihina Tatiana și avocatului său nici organul de urmărire penală, nici Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și nici Curtea de Apel Chișinău nu au cerut de la organul poliției materiale de examinare despre huliganismul comis de către Duca Irina împotriva inculpatei Umrihina Tatiana.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurentă și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de

procedură penală, „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, concomitent verificându-se și motivele invocate în recursul ordinar în limita competenței, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 8 al prezentei decizii.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpata Umrihina Tatiana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017 în cauza penală privind-o pe **Umrihina Tatiana Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **28 februarie 2019**.

Președinte

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor